

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Введено в дію наказом ректора
№ 0246-І від «16» березня 2019 р.

СТРАТЕГІЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ
Сумського державного університету
на 2019 – 2025 роки

Суми, 2019

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 2
СумДУ		Версія 01

Зміст

1. Преамбула	3
2. Глобальний, європейський та національний контекст	5
3. Мотивація створення стратегії, основні цілі та базові принципи інтернаціоналізації СумДУ	8
4. Досягнутий рівень міжнародної діяльності: структура управління та основні показники	11
5. Стратегічні завдання, критерії досягнення результату та заходи реалізації	14
5.1 Гармонізація внутрішніх структур управління міжнародною діяльністю	14
5.2 Удосконалення внутрішньої системи показників інтернаціоналізації та успішної міжнародної діяльності	15
5.3 Системний розвиток стратегічних партнерств	16
5.4 Пропозиція міжнародно визнаних та привабливих освітніх програм	16
5.5 Забезпечення глобального виміру наукових досліджень, трансферу знань і технологій	18
5.6 Інтенсивна підтримка міжнародних обмінів співробітниками і студентами	18
5.7 Міжнародна грантова діяльність та фандрайзинг	19
5.8 Сприяння розвитку та ефективному використанню потенціалу університету, формування міжнародно визнаного бренду	20
5.9 Створення якісних умов для «інтернаціоналізації вдома»	21
5.10 Розбудова та підтримка мережі зовнішніх стейкхолдерів	22
6. Механізми планування та моніторингу виконання стратегії	22

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 3
СумДУ		Версія 01

1. Преамбула

Стратегія інтернаціоналізації покликана затвердити основоположні принципи, на яких базується візія та поступ університету. Сумський державний університет (СумДУ) прагне підтвердити власну активну позицію щодо існуючих викликів динамічного та швидкозмінного глобального простору, посилити інституційну конкурентоспроможність у національному та міжнародному академічному середовищі, розвинути власний багатонаціональний та крос-культурний профіль.

Загальноприйнятими визначеннями інтернаціоналізації вищої освіти, якими керувалися розробники стратегії, є такі:

«Цілеспрямований процес інтеграції міжнародного, міжкультурного та глобального вимірів у цілі, функції та процеси надання послуг вищої освіти задля підвищення якості освітньої та наукової діяльності студентів і співробітників, а також значимого вкладу в розвиток суспільства»

(De Wit, H. Hunter, F., Howard, L. Egron-Polak, E., 2015).

«Комплексна інтернаціоналізація – це низка зобов’язань, підтверджених конкретними діями, щодо наскрізного насичення міжнародним та порівняльним баченням освітніх, наукових та інших місій вищої освіти. Вона формує інституційну спільноту та її цінності, всебічно впливає на організаційну діяльність закладу вищої освіти. Вкрай важливим є реальне долучення до неї інституційного управління, співробітників, студентів та усіх внутрішніх структурних підрозділів. Це інституційне зобов’язання, а не просто бажана можливість. Комплексна інтернаціоналізація не лише впливає на внутрішні процеси життєдіяльності кампусів університету, але й на всю систему взаємодії та партнерств.

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 4
СумДУ		Версія 01

Глобальне перетворення економік, науки і комунікацій, а також вплив глобальних сил на локальне життя, значно збільшують потребу в комплексній інтернаціоналізації та мотивації її розвитку»

(John K. Hudzik in Comprehensive Internationalization: From Concept to Action. NAFSA: Washington, DC, 2011).

Важливим фактором інтернаціоналізації СумДУ є політика активного розвитку міжнародної співпраці усіх підрозділів університету на усіх рівнях, популяризації міжнародного та міжкультурного співробітництва, забезпечення реальної можливості студентів та науково-педагогічного персоналу (шляхом надання їм відповідних ефективних засобів) займатися навчальною та науковою діяльністю у інтернаціональному середовищі. Сумський державний університет є впізнаваним у міжнародному та має високий авторитет у вітчизняному науково-освітньому просторі, у тому числі (зважаючи на відповідне позиціонування) – у найбільш відомих світових рейтингах.

Ця стратегія розроблена, виходячи із сформованого в Сумському державному університеті світогляду щодо належності до міжнародної освітянської спільноти, а також намірів більш повного розкриття потенціалу університету через започаткування нових міжнародних партнерств і відкритість до інноваційного розвитку.

Стратегію розроблено відповідно до Стратегічного плану розвитку СумДУ на 2019-2025 роки, в якому широкомасштабна міжнародна спрямованість визначена, серед іншого, головною домінантою розвитку університету та має відображення в усіх його розділах. Разом з тим, Стратегія узагальнює основні напрями міжнародної діяльності та, у свою чергу, розширює і деталізує кожен з них.

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 5
СумДУ		Версія 01

2. Глобальний, європейський та національний контекст

Глобальний контекст

Розвиток систем вищої освіти у різних країнах останнім часом відіграє все більш значущу роль у процесах побудови глобального суспільства поряд з питаннями суспільних цінностей, стійкого розвитку, технологічного прогресу, трудової міграції, торгівлі тощо. Це, зокрема, зумовлено зміною світової освітньої парадигми. Протягом багатьох років програма ЮНЕСКО була зорієнтована на підтримку «грамотності та базової освіти», у сучасному ж стані вона покликана сприяти «Освіті для всіх протягом життя», що, у свою чергу, зумовлює іншу систему викликів для університетів. За прогнозами Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСД), попит на вищу освіту у світі експонентно зростає з близько 100 млн студентів на сьогодні до 414 млн у 2030 році.

Нещодавнє започаткування та швидке поширення глобальних рейтингів у сфері вищої освіти значно підвищило вимоги до управління і відповідальності університетів, які все більше піддаються порівнянню на національному та міжнародному рівнях.

З 2008 року Сумський державний університет є повноправним членом найбільш авторитетних світових академічних асоціацій та мереж, зокрема Міжнародної Асоціації Університетів, Європейської Асоціації Університетів тощо, враховує виклики і сучасні рішення науково-освітньої спільноти та розбудовує свою діяльність у глобальному світі.

Європейський контекст

Головним вектором розвитку України та її національної системи вищої освіти є європейська інтеграція. Ключовим етапом даного процесу стало входження України до Європейського простору вищої освіти (ЄПВО) з моменту його

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації	Стор. 6
СумДУ	- Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Версія 01

створення у 2010 році, чому передувало підписання Лісабонської Конвенції з визнання кваліфікацій вищої освіти у 2000 році та приєднання до Болонського процесу у 2005 році. Розбудова систем забезпечення якості вищої освіти у відповідності до Європейських стандартів і рекомендацій (ESG 2015) була закріплена законодавчо у 2014 році.

Статтями 430-431 Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії – з іншої, передбачено, що Україна та ЄС повинні сприяти розвитку співробітництва в галузі освіти, навчання та молодіжної політики з метою покращення взаєморозуміння, активізації міжкультурного діалогу та посилення знань щодо відповідних культур; зобов'язуються активізувати співробітництво в галузі вищої освіти, зокрема, з метою: реформування та модернізації систем вищої освіти, сприяння зближенню в рамках Болонського процесу, підвищення якості та важливості вищої освіти, поглиблення співробітництва між закладами вищої освіти, активізації мобільності студентів та викладачів.

Згідно зі Стратегією Європа 2020, частка населення з вищою освітою віком до 34 років має бути не менше 40%, в той час як Стратегія мобільності 2020 для ЄПВО визначає індикатор 20% випускників з досвідом міжнародної академічної мобільності в якості цільового показника 2020 року. Такі стратегічні орієнтири впливають на розвиток університетів в усіх європейських країнах.

Саме Європейським Союзом запроваджуються найбільш масштабні інструменти фінансової та організаційної підтримки модернізації вищої освіти і науки, зокрема через міжнародні програми Еразмус+ та Горизонт 2020 (в минулому – програми Темпус, Еразмус Мундус, Рамкова Програма). Сумський державний університет протягом щонайменше останнього десятиріччя є активним і надійним партнером цих програм.

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 7
СумДУ		Версія 01

Найбільші партнерські мережі університету, виходячи з географічного розташування, історичної та ціннісної спільності, розвиваються саме з країнами Європейського Союзу.

Національний контекст

Індикатори інтернаціоналізації відіграють все більш значущу роль у вітчизняній системі вищої освіти. Зокрема, показники закордонних публікацій у виданнях, що індексуються наукометричними базами Scopus та Web of Science, є одними з найбільш вагомих при розподіленні державного фінансування наукових досліджень та, у разі затвердження відповідної методики – під час майбутньої атестації закладів вищої освіти в частині провадження наукової (науково-технічної) діяльності. Вимоги до знання іноземної мови та досвіду підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників за кордоном також закріплені на державному рівні. В перспективі очікується посилення складової інтернаціоналізації в процедурах акредитації освітніх програм (наявність програм академічної мобільності, частка іноземних викладачів і студентів тощо). Міністерством освіти і науки найближчим часом планується розробка стратегії інтернаціоналізації вищої освіти України.

Національна стратегія реформування вищої освіти до 2020 року, зокрема, передбачає:

- формування зрозумілої та відкритої для міжнародної спільноти системи вищої освіти України через її інтеграцію у Європейський простір вищої освіти та Європейський дослідницький простір;
- забезпечення конкурентоздатності ЗВО через підтримку міжнародного співробітництва у вищій освіті, участі ЗВО у міжнародних освітніх і дослідницьких програмах, програмах академічної мобільності, міжнародних рейтингах тощо;

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації	Стор. 8
СумДУ	Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Версія 01

- посилення потенціалу ЗВО через впровадження результатів міжнародних освітніх і дослідницьких проектів в Україні на національному та інституційному рівнях.

Інтернаціоналізація діяльності ЗВО України спирається на принципи, досвід провідних вишів світу із врахуванням нашої специфіки та збереженням національної автентичності.

3. Мотивація створення стратегії, основні цілі та базові принципи інтернаціоналізації СумДУ

Стратегія покликана впорядкувати стратегічні цілі і завдання міжнародної інтеграції, гармонізувати відповідні зусилля колективу університету. Наявність стратегії, передусім, обумовлена необхідністю ефективно збалансувати ресурси (людські ресурси та компетентності, нормативне забезпечення, фінансові ресурси) та цілі інтернаціоналізації у багаторівневій структурі СумДУ, створити єдину рамку для оцінки успіху та визначення додаткових критеріїв поступу, залучити якомога ширше коло стейкхолдерів до розвитку університету.

Основними цілями інтернаціоналізації СумДУ є:

- стійкий розвиток міжнародних зв'язків, стратегічна спрямованість існуючої співпраці, підтримка партнерських мереж;
- постійне вдосконалення якості освітніх, наукових і інших послуг через впровадження кращих світових практик, виконання спільних інноваційних проектів, відслідковування та впровадження світових освітянських трендів;
- формування сучасного інноваційного середовища студентів і співробітників з високого рівня мовними та міжкультурними компетентностями, здатних адекватно реагувати на глобальні виклики;

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації	Стор. 9
СумДУ	Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Версія 01

- розвиток у випускників СумДУ умінь та навичок, що дозволять їм впевнено конкурувати на світовому ринку праці та почувати себе повноцінними членами світового співтовариства;
- розвиток власного багатокультурного профілю, розширення географії просування бренду та результатів діяльності університету;
- доступ до сучасних технологічних, а також людських та фінансових ресурсів, необхідних для розвитку основних напрямів діяльності університету;
- запровадження культури відкритості, толерантності і підтримки з метою залучення іноземних студентів, викладачів і науковців, інтенсивного використання переваг міжнародного середовища для власного інноваційного розвитку.

Базовими принципами інтернаціоналізації СумДУ є:

- системність, що забезпечує розбудову міжнародної діяльності не як відокремленого напрямку, а як системи механізмів, покликаних сприяти досягненню стратегічних цілей розвитку університету в цілому;
- відкритість, як необхідність транскордонного діалогу, якісної взаємодії із закордонними партнерами;
- взаємодія, що свідчить про підтримку міжнародної комунікації і обмінів як центрального елементу інтернаціоналізації, а також професійного розвитку співробітників університету;
- співробітництво, як основа міжнародної інтеграції через розбудову стратегічних партнерств та мереж, участі у діяльності міжнародних асоціацій і об'єднань;

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації	Стор. 10
СумДУ	Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Версія 01

- мотивація, що означає заохочення впливу кращих інноваційних результатів міжнародного співробітництва на структурні та сутнісні зміни на різних рівнях управління університетом, а також на вирішення існуючих проблем за основними видами діяльності.

Успішній реалізації стратегії сприятиме:

- чітке усвідомлення цільових груп-бенефіціарів міжнародної діяльності, ретельний аналіз та планування заходів інтернаціоналізації;
- розбудова та підтримка потужної структури управління міжнародним співробітництвом на всіх рівнях: загальноуніверситетському, інституту/факультету, кафедри, особистому рівні співробітника або особи, що навчається;
- забезпечення умов для англійської адаптації університетського середовища, послуг та сервісів, що надаються університетом, до вимог іноземних замовників та споживачів;
- розвиток сталих зв'язків з іноземними випускниками університету, а також вітчизняними випускниками, що працюють за кордоном;
- багатопланова система стимулювання розвитку міжнародної діяльності, удосконалення рейтингової та преміальної систем мотивації, у тому числі шляхом започаткування власних грантових програм та проведення внутрішньоуніверситетських конкурсів з метою залучення до вирішення завдань інтернаціоналізації усіх структурних підрозділів та якнайбільшої кількості співробітників та осіб, що навчаються.

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації	Стор. 11
СумДУ	Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Версія 01

4. Досягнутий рівень міжнародної діяльності: структура управління та основні показники

Структура управління

Досягнення основних цілей та результатів інтернаціоналізації потребує системного підходу та комплексних зусиль усіх стейкхолдерів всередині університету, передусім керівництва та адміністративного персоналу, науково-педагогічних працівників, студентства, співробітників міжнародного відділу та інших спеціалізованих структур. У СумДУ модель управління міжнародною діяльністю, відповідно, є багаторівневою і передбачає залучення широкого кола учасників.

На рівні керівництва закладом функції загального управління міжнародною діяльністю покладаються на відповідного проректора з науково-педагогічної роботи. Основною загальноуніверситетською структурою, що координує міжнародне співробітництво університету є Відділ міжнародних зв'язків (ВМЗ), створений у 1991 р., у структурі якого в 2017 р. створено Центр з підготовки грантових заявок (грантрайтингу) з відповідними групами експертів. Крім того, на інституційному рівні функціонує низка підрозділів, що координують міжнародне співробітництво за окремими напрямками діяльності університету, зокрема Департамент міжнародної освіти (ДМО), створений у 1991 р., Група організації грантової діяльності наукового спрямування (ГОГДНС) Центру науково-технічної і економічної інформації (ЦНТЕІ), створена у 2014 р., Відділ інтернаціоналізації освітньої діяльності (ВІОД), створений у 2018 р., з Групою організації міжнародного академічного співробітництва (створена у 2014 р.) та Студентською агенцією з академічної мобільності (створена у 2012р. з оновленням в 2019 р.) в структурі.

На рівні інститутів і факультетів університету запроваджено посади заступників директорів/деканів з міжнародної діяльності, створено експертні групи з підготовки грантових заявок, впроваджені бази обліку даних щодо міжнародного

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 12
СумДУ		Версія 01

співробітництва для його аналізу та планування. На рівні кафедр університету призначені відповідальні за організацію міжнародної діяльності.

Структури та процеси управління інтернаціоналізацією СумДУ мають відповідне нормативне забезпечення.

Основні показники

За досягнутим рівнем міжнародної активності СумДУ є лідером серед ЗВО України. Завдяки активізації співпраці із зарубіжними університетами, асоціаціями та фондами, участі у міжнародних грантових програмах, спільних наукових та освітніх проектах, сприяння академічній мобільності, навчанню іноземних громадян, а також розширення представництва у міжнародному освітньому просторі за 2010-2018 рр. показники міжнародної діяльності збільшились у середньому втричі. Це підтверджується посиленням позицій у світових рейтингах, розширенням участі у найбільш масштабних грантових програмах тощо. За результатами аудиту QS Stars, університет отримав 2 зірки із 5 можливих за показники інтернаціоналізації.

Станом на січень 2019 року університет є членом 22 найбільш авторитетних освітніх асоціацій та має більше 230 формалізованих партнерств у 49 країнах світу. У Сумському державному університеті навчається близько 1600 іноземних студентів із 50 країн світу. Загалом, географія міжнародного співробітництва університету охоплює близько 100 країн світу.

Збільшуються масштаби грантової діяльності СумДУ: більше 250 освітніх та наукових грантів виконуються із залученням фінансування понад 130 організацій-грантодавців, у тому числі в рамках масштабних грантових програм та

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 13
СумДУ		Версія 01

проектів Європейського Союзу (Еразмус+ та Горизонт 2020), програм ООН, USAID, ДААД, Британської Ради, міжурядових дослідницьких проектів, грантів приватних фондів та організацій.

Наукова діяльність університету характеризується міжнародним виміром: науковці СумДУ мають близько 400 публікацій, опублікованих за кордоном, з них більше 100 – спільних з іноземними фахівцями. СумДУ є організатором 16 конференцій міжнародного рівня. Виконується понад 140 міжнародних договорів на розробку і виготовлення науково-технічної продукції та проведення досліджень, що фінансуються іноземними партнерами більш ніж 20 країн світу.

У співпраці з іноземними партнерами відкрито 22 навчальних і наукових центри на базі СумДУ, серед яких: мовна школа Гете Інституту, центр китайської культури «Клас Конфуція», навчальні і ресурсні центри компаній Microsoft, Cisco, PortaOne, Delcam, Netcracker, Siemens, SAS, MindK та інші.

Завдяки впровадженню комплексної програми підвищення рівня володіння іноземними мовами, в університеті створено базове англomовне середовище: освітня діяльність здійснюється за 15 англomовними програмами, які забезпечуються біля 200 викладачами з володінням іноземною мовою на рівні B2 і вище. У 2018 році 42 іноземних викладачів і науковців було залучено до викладацької і наукової роботи на базі СумДУ, 11 науково-педагогічних працівників СумДУ здійснювали викладацьку діяльність на базі іноземних ЗВО.

Університет має здобутки щодо організації програм міжнародної академічної мобільності студентів, аспірантів, ПВС та співробітників. Показник участі в міжнародних програмах обміну, ступеневої та кредитної мобільності серед студентів становить близько 2%, аспірантів – близько 9%, науково-педагогічних та наукових працівників – біля 10%. Пропонується майже 50 програм міжнародної академічної мобільності, що відкривають представникам СумДУ

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 14
СумДУ		Версія 01

можливості власного удосконалення у 40 країнах світу. Реалізуються програми подвійного диплому з партнерами у Польщі та Німеччині.

В той же час, актуальними проблемами інтернаціоналізації освітньої діяльності на даному етапі залишаються:

- низький порівняно з іншими національними ЗВО рівень вхідної мобільності іноземних здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних та наукових працівників в Україні;
- низький порівняно з зарубіжними ЗВО рівень вихідної мобільності вітчизняних здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних та наукових працівників за кордоном;
- невикористання на повну силу можливостей та потенціалу університету для збільшення обсягів міжнародної грантової роботи через мовний та ментальний бар'єри, неготовність науково-педагогічних та наукових працівників до конкурентної боротьби за кошти міжнародних грантових програм.

5. Стратегічні завдання, критерії досягнення результату та заходи реалізації

Стратегічне завдання	Критерії досягнення	Заходи реалізації
<u>5.1 Гармонізація внутрішніх структур управління міжнародною діяльністю</u>	Гармонізована структура управління міжнародною діяльністю з охопленням та нормативним регулюванням основних напрямів міжнародного співробітництва; наявність системи постійного вдосконалення мовних та	- Повноцінне кадрове забезпечення основних підрозділів, що координують міжнародну діяльність – ВМЗ, ДМО, ВІОД, ГОГДНС (ЦНТЕІ). - Посилення загальної аналітичної, координуючої та представницької ролі відділу міжнародного співробітництва, передусім у роботі зі стратегічними партнерствами університету, масштабними грантовими проектами та програмами академічної мобільності загальноуніверситетського рівня, з формування іміджу

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 15
СумДУ		Версія 01

Стратегічне завдання	Критерії досягнення	Заходи реалізації
	міжкультурних компетентностей працівників університету.	університету та його представленні у міжнародних організаціях, асоціаціях, мережах та спільнотах. - Розвиток структур управління міжнародним співробітництвом на рівні інститутів/факультетів і кафедр через посилення ролі профільних заступників директорів/деканів та відповідальних на кафедрах; повноцінне запровадження системи обліку та планування ключових показників міжнародної діяльності. - Удосконалення університетської системи мотивацій, у тому числі через започаткування грантових програм та проведення внутрішньоуніверситетських конкурсів з метою залучення до вирішення завдань інтернаціоналізації усіх структурних підрозділів та якнайбільшої кількості співробітників та осіб, що навчаються. - Розвиток потенціалу окремих загальноуніверситетських підрозділів (передусім, фінансові та юридична служби) щодо якісного виконання завдань міжнародного співробітництва. - Запровадження через систему підвищення кваліфікації курсів іноземної мови та міжкультурного спілкування для співробітників загальноуніверситетських служб та інститутів/факультетів, які займаються окремими напрямками міжнародного співробітництва або безпосередньо контактують з іноземними громадянами в межах своїх функціональних обов'язків.
<u>5.2 Удосконалення внутрішньої системи показників інтернаціоналізації та успішної міжнародної діяльності</u>	Сформована система базових показників інтернаціоналізації, наявність затверджених планів дій щодо їх покращення.	- Затвердження системи показників стану розвитку міжнародної діяльності у відповідності до середньоевропейських та світових індикаторів (у відповідності до Методики визначення рейтингу інститутів, факультетів та кафедр СумДУ). - Формування короткострокових та середньострокових планів дій на рівнях університету та інституту/факультету, а також, за окремими аспектами, на рівні кафедр або освітніх програм.

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 16
СумДУ		Версія 01

Стратегічне завдання	Критерії досягнення	Заходи реалізації
<u>5.3 Системний розвиток стратегічних партнерств</u>	Визначене коло стратегічних партнерів університету з відповідними програмами спільних заходів; розширене коло форматів взаємодії з міжнародними мережами та асоціаціями.	- Щорічний аналіз кола міжнародних контактів та співробітництва університету, розробка критеріїв пріоритетності для встановлення партнерства. - Щорічний моніторинг рівня активності за укладеними міжнародними угодами, планування заходів їх ефективного використання. - Визначення переліку стратегічних партнерів, формування для кожного з них короткострокових та довгострокових планів роботи, що мають включати обмін делегаціями, розробку спільних проектів і програм тощо. - Укладання із стратегічними партнерами (передусім, із числа високорейтингових) угод про комплексне співробітництво (дослідження, комерціалізація проектів, підвищення кваліфікації, академмобільність тощо). - Ретельний аналіз можливостей міжнародних асоціацій і мереж з поширенням відповідної інформації серед структурних підрозділів університету, активна участь у заходах таких організацій (зустрічі, опитування, публікації, проекти), використання власного членства для розширення кола іноземних партнерів (доступу до провідних університетів світу), участі у міжнародних грантових консорціумах.
<u>5.4 Пропозиція міжнародно визнаних та привабливих освітніх програм</u>	Запровадження європейських стандартів та рекомендацій (ESG 2015) та повноцінне функціонування системи забезпечення якості; широке коло англійських програм; міжнародне визнання освітніх програм та/або їх компонентів (акредитація, сертифікація тощо), реалізація цільових програм	- Повноцінна імплементація європейських стандартів і рекомендацій (ESG 2015) у системі забезпечення якості освітньої діяльності з відповідною модернізацією освітніх програм університету. - Удосконалення існуючих та розширення спектру (переліку) освітніх програм або їх компонентів іноземною (англійською) мовою, формування їх бренду та інформування стейкхолдерів. - Підготовка та отримання міжнародного визнання освітніх програм або їх компонентів у відповідних сертифікаційних та акредитаційних агенціях. Забезпечення наявності міжнародно-

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 17
СумДУ		Версія 01

Стратегічне завдання	Критерії досягнення	Заходи реалізації
	мобільності, наявність іноземних студентів за обміном.	акредитованих освітніх програм на кожному факультеті (інституті). - Розробка короткотермінових навчальних програм (окремі набори курсів, літні школи тощо) іноземними (англійською) мовами за міждисциплінарними тематиками, що користуються попитом за кордоном і можуть бути практично опрацьовані в Україні для залучення іноземних студентів за обміном. Спільна розробка і реалізація таких програм з партнерами із країн-сусідів. - Формування пакету найбільш привабливих освітніх програм або їх компонентів, проведення потужної рекламної кампанії для залучення іноземних студентів. - Запровадження цільових програм академічної мобільності за окремими освітніми програмами (наявність, як мінімум, однієї програми мобільності рівня Еразмус+ для кожної освітньої програми). - Удосконалення існуючих та започаткування нових спільних з іноземними партнерами освітніх програм та програм подвійного диплому з охопленням 20% від їх загальної кількості, запровадження механізмів щодо належного організаційного забезпечення та популяризації. - Запровадження до освітніх програм університету навчальних компонентів, спрямованих на підготовку випускників СумДУ до глобального ринку праці.

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 18
СумДУ		Версія 01

Стратегічне завдання	Критерії досягнення	Заходи реалізації
<u>5.5 Забезпечення глобального виміру наукових досліджень, трансферу знань і технологій</u>	Міжнародне визнання наукових досліджень через спільні із закордонними партнерами публікації та проекти, замовлення іноземних компаній, впровадження результатів досліджень у інших країнах, роботу іноземних науковців у дослідницьких колективах СумДУ.	- Збільшення кількості наукових ступенів, що присуджені іноземним здобувачам в університеті, до рівня 10% від їх загальної кількості. - Стимулювати включення до складу спеціалізованих вчених рад СумДУ іноземних вчених, а вчених СумДУ – до участі в атестації докторів філософії в зарубіжних університетах, розширення практики подвійного керівництва на усі спеціальності, впровадження мережових науково-освітніх програм, що реалізуються одночасно з закладом-партнером. - Відкриття спільних з іноземними партнерами наукових лабораторій. - Збільшення кількості міжнародних наукових грантових проектів до 30. - Міжнародне патентування наукових розробок. - Збільшення питомої ваги кількості наукових робіт у виданнях, що індексуються БД Web of Science та БД Scopus у співпраці з іноземними партнерами не менше 40% від їх загальної кількості.
<u>5.6 Інтенсивна підтримка міжнародних обмінів співробітниками і студентами</u>	Робота іноземних викладачів і науковців в СумДУ в рамках більшості освітніх програм та наукових проектів місцевого, національного та міжнародного рівня; наявність іноземних студентів з університетів-партнерів за різноманітними формами академічної мобільності.	- Запровадження щорічного планування інститутами, факультетами та кафедрами програм академічної мобільності як невід'ємної складової навчального процесу (стосується як студентів, так і викладачів); розробка механізмів включення компонентів, що пропонуються до вивчення за кордоном, до навчальних планів освітніх програм. - Забезпечення можливості академічної мобільності для освітніх програм, передусім освітньо-наукових щодо підготовки магістрів та докторів філософії. - Запровадження практики проведення семінарів для осіб, що навчаються, з правил заповнення та подачі заявок на гранти з академічної мобільності.

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 19
СумДУ		Версія 01

Стратегічне завдання	Критерії досягнення	Заходи реалізації
		- Надання пріоритету програмам (з відповідною їх гармонізацією) «подвійних» дипломів, за технологіями «включених» семестрів, «паралельного навчання». - Активне залучення до програм міжнародних обмінів університетської Студентської агенції з академічної мобільності, усіх без виключення випускових кафедр, факультетів, інститутів із забезпеченням ними наявності діючих програм академічної мобільності за кожною спеціальністю. - Розвиток двосторонніх програм академічного обміну з університетами-партнерами, збільшення показника мобільності студентів СумДУ щонайменше до 10% (кожен десятий студент щонайменше один раз за термін навчання є учасником таких програм терміном мінімум три місяці або обсягом 15 кредитів ECTS) із збільшенням цього показника до 20%, що відповідає Стратегії «Європа – 2020», при цьому показники академічної мобільності аспірантів підвищити до 50%, академмобільність співробітників забезпечити на середньоевропейському рівні. - Не менше 2% питомої ваги здобувачів вищої освіти інших університетів, які прибули в університет за програмами обміну, за навчальний рік, до загальної чисельності здобувачів вищої освіти в університеті.
<u>5.7 Міжнародна грантова діяльність та фандрейзинг</u>	Підвищена активність участі у конкурсних грантових проектах. Вагома доля міжнародної діяльності у загальному обсязі надходжень університету. Участь усіх навчально-наукових структурних підрозділів у міжнародній грантовій або госпрозрахунковій діяльності.	- Збільшення кількості проектів загальноуніверситетського рівня за пріоритетними грантовими програмами Еразмус+, Горизонт 2020, урядовими інших країн та міжурядовими, Британської та Американських Рад та іншими до рівня 50. - Збільшення кількості індивідуальних грантів молодим науковцям для забезпечення, у тому числі доступу до сучасного інструментарію. - Створення робочих груп з грантової діяльності в усіх навчально-наукових підрозділах, зокрема для реалізації механізмів підготовки грантових заявок (грантрайтингу) в рамках

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 20
СумДУ		Версія 01

Стратегічне завдання	Критерії досягнення	Заходи реалізації
		відповідного університетського Центру, максимальне залучення наявного серед співробітників університету досвіду для підготовки проектів із впливом на рівні університету, інституту/факультету, кафедри. Започаткування практик попереднього аналізу проектів щодо якості їх підготовки та економічної доцільності. - Запровадження механізмів для рекламування продукції та послуг університету за кордоном, з метою укладання відповідних контрактів із іноземними компаніями.
<u>5.8 Сприяння розвитку та ефективному використанню потенціалу університету, формування міжнародно визнаного бренду</u>	Різноманітний сучасний інформаційний матеріал іноземними мовами щодо напрямів наукової, освітньої та інших видів діяльності інститутів/факультетів/кафедр; система заходів щодо просування найкращих практик реалізації освітніх програм, здійснення наукових досліджень тощо. Удосконалений повний набір складових іміджу/бренду університету (лого, гасло, візія, місія тощо) іноземними мовами; розгалужена мережа сучасних власних промоційних ресурсів; представлення університету на визнаних зовнішніх інформаційних ресурсах та заходах.	- Створення сучасного інформаційного матеріалу іноземними мовами щодо напрямів наукової, освітньої та інших видів діяльності інститутів/факультетів/кафедр, а також у розрізі сталих програм/заходів/ініціатив. - Внутрішнє та зовнішнє просування найкращих практик щодо реалізації освітніх програм, здійснення наукових досліджень тощо. - Створення інформативного профілю університету іноземними мовами для розміщення на порталах найбільших міжнародних програм і мереж, використання в грантових заявках тощо. - Створення каталогу наукових та освітніх інновацій та фокус-тем, а також банку проектних ідей наукових колективів СумДУ. - Формування проектних груп за міждисциплінарними тематиками, що відповідають сучасним суспільним викликам і пріоритетам найбільших грантових програм для участі у міжнародних консорціумах. - Затвердження єдиного набору корпоративних складових бренду університету (логотип, гасло, шаблон візитівок, презентацій тощо) іноземними мовами. Забезпечення широкого спектру сувенірно-рекламної продукції університету. - Удосконалення існуючих та створення нових промоційних ресурсів (веб-сайти, соціальні мережі, видання, дайджести тощо).

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 21
СумДУ		Версія 01

Стратегічне завдання	Критерії досягнення	Заходи реалізації
		- Систематизація роботи щодо представлення університету на визнаних зовнішніх інформаційних ресурсах та заходах, в мережах асоціаціях тощо.
<u>5.9 Створення якісних умов для «інтернаціоналізації вдома»</u>	Багатомовне інформаційне та міжкультурне (центри, клуби, заходи) середовище на кампусах університету та в онлайн просторі; наявність системи якісних послуг для студентів і викладачів, що перебувають у СумДУ; запровадження загальних принципів організації навчальної та інших видів діяльності для вітчизняних та іноземних студентів; врахування кращих практик міжнародного співробітництва для розвитку основних напрямів роботи університету.	- Розвиток існуючих та започаткування нових міжнародних науково-навчальних комплексів, лабораторій, центрів з різних напрямів діяльності та інших спільних із закордонними партнерами платформ. - Багатомовне та мультикультурне оснащення кампусів університету (плани кампусів, вказівники зовнішні, вказівники всередині корпусів, таблички приміщень; прапори та фотозони, пам'ятні місця, таблички; набір ознайомчих видань (інструкцій) щодо структури та послуг університету для іноземних відвідувачів тощо). - Формування сталої системи послуг і сервісів (бібліотека, їдальня, гуртожитки, навчальні послуги тощо), що можуть бути запропоновані іноземним викладачам та особам, що навчаються, із відповідними розрахунками вартості та інформаційним забезпеченням іноземними мовами. - Започаткування заходів щодо популяризації та практичного використання результатів міжнародного співробітництва (тижні міжнародного співробітництва, зустрічі-семінари щодо досвіду міжнародного співробітництва тощо). - Формування змішаних навчальних груп вітчизняних та іноземних студентів, пріоритетне забезпечення їх сумісного проживання у гуртожитках університету. - Запровадження низки механізмів широкого використання можливостей закордонних партнерів, окремих іноземних фахівців і студентів, що співпрацюють або безпосередньо перебувають у СумДУ. - Систематизація роботи щодо належної організації прийомів іноземних делегацій (затвердження маршрутів та змісту екскурсій

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 22
СумДУ		Версія 01

Стратегічне завдання	Критерії досягнення	Заходи реалізації
		по СумДУ, медіа-супровід, комплект сувенірної продукції із символікою СумДУ тощо).
<u>5.10 Розбудова та підтримка мережі зовнішніх стейкхолдерів</u>	Функціонування баз випусників та стейкхолдерів університету, наявність постійного контактування, реальних заходів та спільних проектів.	- Активне використання зв'язків зі стажерами, випусниками та співробітниками університету, які працюють у закордонних університетах, для спільної наукової діяльності, участі у міжнародних конкурсах, інших проектах. - Розвиток та активна підтримка баз даних вітчизняних та іноземних громадян – випусників університету для запровадження відповідних механізмів комунікацій, популяризації та підтримки діяльності університету. - Визначення цільових груп академічних та неакадемічних стейкхолдерів, організація взаємодії для забезпечення спільних інтересів, ведення відповідних баз даних.

6. Механізми планування та моніторингу виконання стратегії

Забезпечення виконання завдань стратегії буде здійснюватися на різних рівнях управління відповідними робочими та дорадчими органами.

Поточне планування буде здійснюватися в рамках укладання річних робочих планів:

- на кафедральному рівні та на рівні заступників директорів (деканів) інститутів (факультетів) із затвердженням планів керівниками інститутів (факультетів);
- на рівні структурних підрозділів загальноуніверситетського рівня, інститутів (факультетів) та проректорів із затвердженням планів ректором.

МОН України	Стратегія інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 роки	Стор. 23
СумДУ		Версія 01

При плануванні враховується поточний стан справ, визначається ресурсне забезпечення, необхідне для виконання завдань річного плану, критерії оцінювання.

Про хід виконання завдань стратегії відповідні посадові особи університету доповідають щорічно (у грудні-січні) згідно із встановленим порядком.

Вимірювання прогресу руху за стратегією інтернаціоналізації здійснюється також і аналізом успішності університету у рейтингах світового, європейського та загальнонаціонального значення.

З метою забезпечення випереджального безперервного розвитку, гнучкого реагування на результати бенчмаркінгу та моніторингу тенденцій в освітньо-науковому глобальному просторі, передбачається процедура періодичної оцінки цілей і завдань інтернаціоналізації та їх уточнення шляхом обговорення і затвердження вченою радою університету оновленої редакції стратегії.

Стратегія розглянута та схвалена вченою радою СумДУ
Протокол № 10 від 21 березня 2019 р.

Голова вченої ради

Вчений секретар

Відповідальний за розробку Стратегії:

Начальник ВМЗ

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з НПР

А.В. Васильєв

А.І. Рубан

К.І. Кириченко

В.О. Любчак